

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 23. juli 2004

Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Procedure for udnævnelse af den nye Kommission

Den 22. juli 2004 blev den konservative portugisiske statsminister José Manuel Durão Barroso¹ godkendt af Europa-Parlamentet som formand for Europa-Kommissionen. Beslutningen i Europa-Parlamentet baner nu vejen for udnævnelsen af Prodi-Kommissionens efterfølger.

Fremgangsmåden for udnævnelse af en ny Kommission er, at stats- og regeringsledere først udpeger den person, som foreslås udnævnt til formand af Europa-Kommissionen². Indstillingen godkendes herefter af Europa-Parlamentet. Efter aftale med den indstillede formand skal medlemsstaterne indstille de øvrige personer, som foreslås udnævnt til kommissærer. Endelig skal den samlede Kommission godkendes i Europa-Parlamentet og udnævnes af Rådet.

Tidslinie for udnævnelse af Europa-Kommissionen 2004-2009

27/9 -1/10 samt 4 – 8/10

29. juni	22. juli	september			
august (uge 35)		25. – 31. oktober	1. november		
 José Barroso udpeget, som formand af Kommissionen af stats- og regeringsledere	José Barroso blev godkendt af Europa-Parlamentet med 413 stemmer for og 251 imod.	Rådet godkender de øvrige personer, som foreslås udnævnt til Kommissionen	Europa-Parlamentet afholder høringer med kandidaterne til Kommissionen	Europa-Parlamentet godkender, og Rådet udnævner den samlede Kommission	Den nye Kommission starter sin embedsperiode

Indstillingen af den nye Kommissionsformand var på dagsordenen på Det Europæiske Råds møde i Bruxelles den 17.-18. juni. Men det irske formandskab meddelte dog, at ingen af de 8-9 navne, som blev forslået under forhandlingerne, kunne opnå det nødvendige kvalificerede flertal blandt stats- og regeringslederne. Men på et ekstraordinært møde mellem stats- og regeringsledere den 29. juni, blev Rådet alligevel enig om at indstille José Manuel Durão Barroso som ny formand for Kommissionen. Den danske regering støttede indstillingen.

Europa-Parlamentets godkendelse af José Barroso

Europa-Parlamentet godkendte udnævnelsen af José Barroso ved hemmelig afstemning den 22. juli 2004. Resultatet af Europa-Parlamentets afstemning:

Antal stemmer: 711

Ugyldige stemmer: 3

Blank stemmer: 44

Gyldige stemmer: 664

Stemmer for: 413

Stemmer imod: 251

Efter afstemningen i Europa-Parlamentet afholdt José Barroso en pressekonference, hvor han bl.a. skitserede hans planer for udpegning af Kommissionens øvrige medlemmer. Han fastslog, at hans Kommission ikke vil benytte sig af

”super-kommissærer”³. Derimod skal alle kommissærer i den nye Kommission være ligeværdige. Ifølge Barroso vil en Kommission med super-kommissærer ødelægge Kommissionens kollegialitet.

I forbindelse med udpegning af de øvrige kommissærer, vil han begynde konsultationerne med medlemsstaterne med det samme med henblik på offentliggørelse af en liste over hans samlede Kommission i uge 35. Selvom mange medlemsstater allerede har udpeget deres kandidater til Kommissionen, fastholdt Barroso, at traktatens bestemmelser om ”en fælles overenskomst” mellem medlemsstaterne og den udpegede Kommissionsformand om Kommissionens sammensætning skal tages alvorligt. Dermed kan ingen kandidater på nuværende tidspunkt betragtes som ”sikre kandidater”. Hertil udtrykte han en forhåbning om, at mindst otte ud af Kommissions øvrige medlemmer skal være kvinder.

Endeligt fastholdt Barroso, at han vil være ansvarlig for uddeling af Kommissionens porteføljer, og at det er den enkelte kandidats kompetence, - **ikke** nationalitet, som skal være afgørende for, hvordan porteføljerne bliver fordelt.

I forbindelse med Europa-Parlamentets godkendelse, fik José Barroso mulighed for at møde Europa-Parlamentets politiske grupper samt redegøre for hans synspunkter til det samlede Parlament. Under ordførerrunden forud for valget i Parlamentet fik Barroso uforbeholden støtte fra Hans-Gert Pöttering, lederen af den konservative gruppe (PPE-DE), mens lederen af den liberale gruppe (ALDE (tidligere ELDR)), Graham Watson tilkendegav, at et stort flertal af ALDE-gruppen vil stemme for hans udnævnelse.

Martin Schultz fra socialist-gruppen (PSE) sagde, at gruppen generelt ikke havde tilfald til Barroso som Kommissionsformand, men at gruppen var delt i spørgsmålet om, hvorvidt gruppen skulle støtte hans udnævnelse.

De Grønne (Verts/ALE), Den Europæiske Venstrefløjsgruppe (GUE/NGL) og Gruppen for uafhængighed og demokrati (IND/DEM) udtalte sig imod Barroso. Til gengæld fik Barroso fuld støtte fra Gruppen for Union for Nationernes Europa (UEN).

Baggrund: Ny procedure ved Nice-traktaten

Ved Nice-traktaten, som trådte i kraft den 1. februar 2003, blev EF-traktatens bestemmelser om udnævnelse af kommissærer ændret. Hidtil har stats- og regeringsledere skullet indstille kommissionsformanden ved konsensus (dvs. ved enstemmig beslutning). Den regel blev ændret, så formandsposten nu kan besættes, hvis der er kvalificeret flertal i Rådet. Det betyder, at et enkelt eller nogle få lande ikke fremover vil kunne blokere for udnævnelse af en kommissionsformand. Det skal dog bemærkes, at beslutningen om at udpege José Barroso blev truffet i Rådet uden nogle stemmer imod.

Ved Nice-traktaten træffes beslutningen om udnævnelse *af de enkelte kommissærer* også ved kvalificeret flertal. Desuden skal de store medlemslande afgive deres anden kommissær, idet det blev fastlagt, at Kommissionen *skal* bestå af en statsborger fra hver medlemsstat. Det betyder, at den nye Kommission vil have 25 medlemmer i modsætning til 20 i dag⁴.

Følgende oversigt viser fremgangsmåden for udnævnelse af Europa-Kommissionen efter Nice-traktaten.

Kommissionens udnævnelse og godkendelse⁵

Efter aftale med den indstillede formand indstiller medlemsstaterne de øvrige personer, som foreslås udnævnt til kommissærer.

Den indstillede kommissionsformand og den pågældende medlemsstat skal være enige om en kommissærkandidat (medlemslandenes indstillingsret ligger fast - den ændres ikke ved Nice-traktaten).

4

Listen over de indstillede kommissærer og den samlede Kommission vedtages med kvalificeret flertal i Rådet. På den måde kan enkelte lande ikke modsætte sig f.eks. den danske kandidat til posten.

Hvis der ikke er kvalificeret flertal i Rådet for listen over de indstillede kommissærer, skal den indstillede kommissionsformand indlede en ny runde med medlemslandene. Den indstillede formand fordeler de politiske porteføljer til de forslåede medlemmer af Kommissionen.

Forud for afstemningen i Europa-Parlamentet afholder de relevante udvalg i Parlamentet høringer af de enkelte designerede kommissærer.

Den indstillede Kommission og formand godkendes samlet (som kollegium) ved en afstemning i Europa-Parlamentet.

Efter Europa-Parlamentets godkendelse udnævner Rådet med kvalificeret flertal

Kommissionens formand og øvrige medlemmer.

Nye bestemmelser i forfatningstraktaten

Hvis forfatningstraktaten bliver ratificeret ændres bestemmelserne om Kommissionens udnævnelse på visse punkter. I henhold til forfatningstraktaten er proceduren for Kommissionens udnævnelse følgende:

Det Europæiske Råd forslår en kandidat til posten som Kommissionsformand med kvalificeret flertal. Kandidaten vælges ”under hensynstagen til resultatet af valget til Europa-Parlamentet”.

Kandidaten vælges af Europa-Parlamentet med et flertal af dets medlemmer. Hvis denne kandidat ikke opnår et flertal, foreslår Det Europæiske Råd inden en måned en ny kandidat, der vælges af Europa-Parlamentet efter samme procedure.

Rådet vedtager efter aftale med den valgte formand listen over de øvrige personer, som det foreslår udnævnt til kommissærer.

Formanden, EU-udenrigsministeren og de øvrige medlemmer af Kommissionen skal godkendes ved en afstemning i Europa-Parlamentet. På grundlag af denne godkendelse udnævnes Kommissionen af Det Europæiske Råd, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Rotationsordning

Kommissionens størrelse er også blevet ændret, som følge af forfatningstraktaten. Ifølge forfatningstraktaten skal Kommissionen bestå af en statsborger fra hver medlemsstat. Efter Kommissionens første tjenesteperiode⁶ skal Kommissionen bestå af et antal medlemmer, herunder formanden og EU-udenrigsministeren, der svarer til to tredjedele af antallet af medlemsstater. Kommissionsmedlemmer vælges herefter på grundlag af en ordning med ligelig rotation mellem medlemsstaterne. De nærmere bestemmelser vedrørende rotationsordningen fastlægges ved en enstemmig beslutning i Det Europæiske Råd på grundlag af følgende principper:

5

Medlemsstaterne behandles fuldstændig ligeligt hvad angår rækkefølgen og varighed af medlemsskabet af Kommissionen

Kommissionens sammensætning skal afspejle den demografiske og geografiske spredning af samtlige medlemsstater.

Det Europæiske Råd kan med enstemmighed beslutte at ændre antallet af Kommissionens medlemmer.

Med venlig hilsen

Mongin Forrest

José Manuel Durão Barroso (CV)

Resultatet af
José Barrosos
drøftelser med
medlemsstater
ne om
Kommissionen
s øvrige
medlemmer
offentliggøres

Født i Lissabon den 23. marts 1956

Gift med Margarida Sousa Uva

Tre børn: Luís, Guilherme og Francisco på 21, 18 og 16 år

Akademisk karriere

Juridisk kandidateksamen, med udmærkelse, fra Det Juridiske Fakultet på universitetet i Lissabon.

Grad i Europastudier, med udmærkelse, fra Instituttet for Europastudier på universitetet i Genève.

Master i statskundskab fra Afdelingen for Statskundskab under Fakultet for Økonomi og Samfundsvidenskab på universitetet i Genève med en afhandling om " *Le système politique portugais face à l'intégration européenne* ".

Praktikperioder og kurser af kortere varighed på Columbia University (New York), Georgetown University (Washington, D.C.), Institut universitaire international (Luxembourg) og European University Institute (Firenze).

Undervisningsassistent ved Det Juridiske Fakultet på universitetet i Lissabon, undervisningsassistent ved Afdelingen for Statskundskab på universitetet i Genève og gæsteforelæser ved Department of Government and School of Foreign Service (Center for German and European Studies) på Georgetown University, Washington, D.C. (1996-1998).

Leder af Afdelingen for Internationale Forbindelser på Universidade Lusíada (oktober 1995 til marts 1999).

Stipendier fra Den Schweiziske Konføderation, Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Volkswagen-Stiftung, NATO og den schweiziske nationale fond for videnskab og forskning (Schweizerischer Nationalfonds für Wissenschaft und Forschung).

Stiftede University Association for European Studies (Associação Universitária de Estudos Europeus) i 1979.

Politisk karriere

Formand for Den Akademiske Forening ved Det Juridiske Fakultet på universitetet i Lissabon (1975-1976).

Medlem af Europabevægelsen siden 1991, hvor den portugisiske afdeling blev genåbnet.

Medlem af Det Socialdemokratiske Parti (PSD) siden 1980. Tidligere medlem af PSD's hovedbestyrelse, medlem af Det Indenrigspolitiske Udvalg, stedfortrædende direktør for Kontoret for Nationale Studier og formand for Udvalget for Internationale Forbindelser. Valgt til

7

partiformand på partiets 22. kongres i maj 1999 og derefter genvalgt tre gange.

Valgt til medlem af Parlamentet seks gange i træk siden 1985 og formand for Parlamentets udenrigsudvalg mellem 1995 og 1996.

Statssekretær for indenrigsspørgsmål i den 10. regering, statssekretær for udenrigsspørgsmål og udviklingssamarbejde og udenrigsminister i den 11. og 12. regering.

Premierminister i den 15. regering siden april 2002.

Har ledet og deltaget i forskellige internationale missioner, bl.a. selvstændighedsprocessen i Østtimor og fredsprocessen i Angola i 1990/1991. Var i september 1996 leder af den internationale IDEA-delegation i Bosnien-Herzegovina (International Institute for Democracy and Electoral Assistance, Stockholm) og fungerede i oktober 1997 som rådgiver for De Forenede Nationer som led i projektet for fred i Afrika (Tanzania).

Medlem af forskellige uformelle rådgivende grupper under De Forenede Nationers generalsekretær, bl.a. the Secretary General's Resource Group on the Democratic Republic of Congo.

Næstformand i Det Europæiske Folkeparti fra 1999 til 2002 og næstformand i Center Democrats International siden 2001.

Europa-relevant arbejde som ansvarlig for udenrigsanliggender

Deltagelse i møder i Det Europæiske Råd, i uformelle møder mellem stats- og regeringschefer, i møder i Ministerrådet (almindelige anliggender) og i uformelle udenrigsministermøder ("Gymnich"). Desuden bør nævnes deltagelse i San José-ministerkonferencer, møder mellem EU og Rio-gruppen, den første konference om en stabilitetspagt for Europa, konferencen om revision og forlængelse af ikke-spredningstraktaten samt ministermøder i Euro-Middelhavsforummet ("fem-plus-fem").

Var under Portugals første EU-formandskab (1992) koordinator for formandskabets delegation på De Forenede Nationers konference om miljø- og udvikling (UNCED, Earth Summit, Rio de

Landene) og for Portugals formandskab i Det Vesteuropæiske Råd (i Belgien, Slovakiet og Tjekkiet (1993), traktaten om Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse af EU (Korfu, juni 1994) samt samarbejds- og partnerskabsaftalen mellem EU og Rusland (Korfu, 1994).

Europa-relevant arbejde som Portugals premierminister

Deltog i alle EU-arrangementer, hvor Portugal skulle være repræsenteret på stats- og regeringschefniveau, herunder navnlig i møderne i Det Europæiske Råd. I denne sammenhæng bør især nævnes undertegnelsen af traktaten om Tjekkiets, Estlands, Cyperns, Letlands, Litauens, Ungarns, Maltas, Polens, Sloveniens og Slovakiets tiltrædelse, tiltrædelsesceremonien for disse ti lande, topmøderne om Konventet om Den Europæiske Unions fremtid samt regeringskonferencen, hvor traktaten om en forfatning for Europa blev godkendt.

Publikationer

Forskellige udgivelser inden for statskundskab, internationale forbindelser og EU-spørgsmål, bl.a. *Sistema de Governo e Sistema Partidário* (medforfatter, Lissabon 1980), *Le système politique portugais face à l'intégration européenne* (Lissabon og Lausanne 1983), *Política de Cooperação* (1990), *A Política Externa Portuguesa* (1994-1995), *Uma Certa Ideia de Europa* (1999), *Uma Ideia para Portugal* (2000) og *Mudar de Modelo* (2002).

Har ligeledes skrevet flere artikler inden for statskundskab og forfatningsret i forskellige portugisiske og internationale antologier, leksika og videnskabelige tidsskrifter, bl.a. *Pólis*, *Análise Social*, *Il Politico* og *Dictionnaire International du Fédéralisme*. Grundlægger af og

8

første direktør for tidsskriftet *Ciência Política*.

Ordener, præmier og æresbevisninger

Har modtaget over tyve ordener, herunder Portugals *Grã-Cruz da Ordem Militar de Cristo* i 1996. Kåret som årets personlighed i 1991 af foreningen af udenlandske journalister i Portugal. Vinder af *Casa da Imprensa* prisen inden for politik i 1992. Kåret som *Global Leader for*

Bilag 2**Tidligere formænd for Europa-Kommissionen**

Periode	Navn
1958-1967	Walter Hallstein (Tyskland)
1967-1970	Jean Rey (Belgien)
1970-1972	Franco Maria Malfatti (Italien)
1972-1973	Sicco Mansholt (Nederlandene)
1973-1977	Francois-Zavier Ortoli (Frankrig)
1977-1981	Roy Jenkins (UK)
1989-1985	Gaston Thorn (Luxembourg)
1985-1995	Jacques Delors (Frankrig)
1995-1999	Jacques Santer (Luxembourg)
1999-2004	Romano Prodi (Italien)

¹ jf. bilag 1: CV for José Manuel Durão Barroso

² jf. bilag 2: Liste over tidligere formænd for Europa-Kommissionen

³ Tyskland har foreslået, at der skal oprettes en super-kommissær, der skal koordinere Kommissionens politik og forslag på det økonomiske område.

⁴ Inden udvidelsen havde Kommissionen 20 medlemmer. 10 lande havde en kommissær mens 5 lande (Tyskland, UK, Frankrig, Italien og Spanien) havde 2 kommissærer.

⁵ Traktat-bestemmelserne fremgår af EF-traktatens artikel 214

⁶ Den nye Kommissionen som bliver udpeget i henhold til bestemmelserne i Nice-traktaten har en tjenesteperiode fra 1. november 2004 til 1. november 2009. Såfremt forfatningstraktaten bliver ratificeret, vil Kommissionens første tjeneste periode løbe fra 1. november 2009 til 1. november 2014, hvorefter rotationsordningen sandsynligvis vil blive indført.

